

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Gasparis Lechneri E Societate Iesv Theologi. Sodaliv Partheniv. Siue Libri Tres Qvibvs Mores Sodalivm Exemplis Informantvr

Lechner, Kaspar

Dilingæ, 1628

X. Sodales feliciter è vita abeunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51916](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51916)

ex confratribus, seu socijs ipsis qui per mensem integrum, hoc est quatuor septimanas, ea non prestiterint, quae Sodalitas in quarta & tertia Regula praescribit, de Confessione, Communionem, & Orationibus, cessante legitimo impedimento, ab omnibus, & singulis indulgentijs, & gratijs, donec a superiore Sodalitatis, illis haec noxa condonata fuerit, exclusos esse volumus, atque decernimus. Ex quibus colligere licet, excludi subinde à Communionem gratiarum illos, qui in legum observatione cessatores sunt. Sed nunc ad finem Sodalitatis nostri tendamus. Quod annunc quoque fiat, incertum est & ab illis resolui debet, qui ius interpretandi habent.

CAPVT X.

SODALES FELICITER è vita abeunt.

HUc cursus fuit; haec meta Sodalibus praefixa, ut cum vitam omnin-

nibus officijs Marianis absolutam, duxerint, eandem feliciter morte absoluant. Pauca ex multis selecta attingam: non ut desiderium benè moriendi apud quenquam excitem, sed benè viuendi. vetus enim dictum est, *Bene eos mori; qui benè vixerint.*

I. Leodij quidam diuturno morbo afflictus, ea nocte, quæ diè supremum antecessit, Dæmones complures equo cubiculum inuectos conspexit, qui tria identidem ei crimina opprobrabant. Verum quòd illa confessione iam dudum expiasset, facile risit inanes calumnias; hostesque magna animi constantia profligauit. Successere candidati miro lumine perfunsi, qui tanta animum morientis voluptate perfuderunt, ut iam æternis delicijs frui videretur. Eorum vnus lecto assidens eodem vesperi circa horam sextam migraturum illum edixit. Accinxit se proinde Sodalis itineri æterno. Celebriores interea preces iterare; B. Virginē potissimum comitem accersere: for-

CIO.
IOCVI.

mulam illam , quam Sodalitatis ingressu primo nuncuparat, frequentius iterare. Denique hora sexta viuendi finem , vti Angelus monuerat , fecit. Quod de formula repetita memorauit , in mentem reuocat Nobilem Dominum Henricum Vendium Serenissimi Electoris Bauari Consiliarium, qui semihora, quam moreretur, cum in Sodalitate ab omnibus repetitum iri intellexisset , ab alio descriptam, manu ferè mortua subscripsit, & viuere desijt, cum patrona æternū victurus. Eandem formam quidam primo recitans seque Magnæ Virginis mancipio dans , quantas in morte vires cepit ? Res in Dilinganis commentarijs sic narratur. Iacobus Tinnenski Bilinensis Bohemus paucos menses in Academia Dilingana posuerat, cum correptus vngarico què vocamus, morbo , Sacramentis penitentiae, vntionisque ad supremum iter instructus est , Sacrosancta Eucharistia quam sumere genus morbi vetabat , coram religiosè adorata,
cum

cum autem pridem inter Sodales referri petijisset eius rei eodem die quo & obiit compos est factus præsentem Patre, Præfecto, Secretario, alijs: obseruatum est, eum formula solenni vouendi pronunciata, rationis vsuram habuisse, cum ea prius ac postea fere carnisset. nouus itaque Sodalis magno delibutus cernebatur animi gaudio, quod ora iam morientia suauem in risum resoluta monstrabant. sed & pugnandum fuisse argumenta sunt: nam sinistra parieti obuersus vultum tristiores territoq; similem identidem ostendebat, ad dextram autem conuersus, molestia leuari visus frontem exporrigebat, tumque crucifixum manu prenderet pectori apprimere, exosculari. Est cum ab hoste acrius appetitus crucem velut monstrum illud abacturus in iactum vibraret, inhibitus autem causamque rogatus *lupum*, ait, *cernebam illic, qui tamen iam ad aque lustralis aspersum faceßiuit*. Iamque mortis momentum aderat, cum inuisitata quadam

ratione, cunctisq; qui aderant ad stupentibus cantu elatione ter ingeminat *Sancta Maria ora pro nobis*, quæ verba tam lætâ est fronte profecutus, vt de spe melioris vitæ tum ab illo velut prægustata nemo dubitaret. Et vero lætorem adspectum vultus & ora morientis retinebant, magis etiam quam vel fuerant ante viuentis, ad Patronam itaque suam concessit XIV. Calend. Octobris, vnici Diei pedatu cum morte congressus, veriùs victor quàm victus. En vt Sodales suos fouet illa Beatissima vel diurnos, ne dum diuturnos.

CIC.

SOCI V.

II. De Aniciensi quodam Virginis Assumptæ alumno hæc memorantur. *Vnus artificio sutor, alioqui imperitus tanto cum pietatis sensu moribundus vim mortis perferebat, vt domesticos externosque non semel in admirationem raperet. O quam bonum, in clamabat, ferre iugum Domini ab adolescentia? quàm iucundum relictis seculi sordibus in cruce Domini gloriari? Video B. Stephanum*

num

num stantem à dextris Filij Dei, nimirum vt mihi currenti aut potius cursum consummanti, Brauium æternæ felicitatis prætendat. *Post aliquot dies aduocatis, quos habebat, duobus filijs, maiori natu dixit: Fili mi, imminet mihi, Deo ita iubente dies supremus: vnum à te velim, quod vt facias. enixè postulo & impero: mihi videlicet vt succedas, meumque vt occupes locum in Sodalitio Assumptæ Virginis. Tum ad minorem conuersus: Ni pellem, inquit, moresque immutaris, faciam meis apud Deum precibus, vt ante annum mortem cum vita commutes. Et verè eum propria non fefellit opinio. Nam & ille Sodalitati nomen dedit; & hic miserè dicam an impiè ante nonum mensem extinctus est.*

III. Murciensis apud ignotos diē suum obiit. Inuentus est in supremo morbo interiore cilicio vestitus; auditusq; Reginam Angelorum compellare, multosque nominatim cælitēs, quasi ad se aduentantes salutare.

Bb 4

IV.

CRO. 10

LXXXVI.

CIC.
10XC.

IV. Pars vna felicitatis mortis est, mori die, quo velis. Rogarat Brugensis quidam miræ virtutis Sodalis Deiparam, ut die aliquo, qui in honorem ipsius festi celebresque sunt, è vita sibi discedere liceret, impetrauit. Nam Purificatæ Virginis ferijs, inter viuos esse desijt, melius æuum agitare cepit.

CIC.
10CXI.

V. Louanij Sacerdos ac Theologus vir doctus & grauis in morbum, etiam Medicorum iudicio non valde periculosum incidit. Is post paucos dies sororem hora intempestiua ad se vocat, rogatque ut extremo vitæ se communiendum curet. Negabant, qui simul aderant, tum quidem opus esse hac festinatione, præsertim hoc temporis, tam leui periculo. Quibus ille: *Festinate, inquit; nam mors, quam longe abesse creditis, in vicino est. Breuis vsura vitæ superest, horarum vix duarum.* Mirari illi; tergiuersari. At qui, inquit, *Virgo MARIA mihi adstitit; & ut intra horas duas pransus paratus in procinctu essem,*

sem,

sem, admonuit. ad beatitudinem proficiscendum esse. Paruit instanti Soror: Sacerdotem aduocauit: sacris procuratus est; mente integra, magno pietatis sensu, collacrymātibus omnibus, altera hora elapsa viuere desijt.

VI. Non dissimile est, quod P. CIC. IO
Franciscus Veron refert de Bartho- XCIII.
lomæo Vergara Sigoniensis Sodali- Manual.
tij Alumno Chirurghi Regij filio ado- §. I.
lescente spectatæ virtutis, B. Virgini vnice dedito, cuius effigiem ex ea, quam S. Lucas depinxit expressam, perpetuo suspensam gestabat è collo, vt de eo scribit Tursellinus. *Hic cum in Vigilia D. Michaëlis Archangeli Septemb. mensis canaret cum parentibus quatuorque Sororibus, sibi multum negotij nocte illa imminere & instare prædixit. Nocte proxima media pater Bartholomæi diuini prouidentia Numinis è somno excitatus, ubi insolito more ingemiscentem filiū audiuisset, surgit è lecto & in filij cubiculum, quod suo proximum erat, in-*

Bb 5 gres-

gressus, offendit illum in strato seden-
dem & in brachia inclinatum, quod
anhelandi difficultas respirare non si-
neret, ac pene suffocaret. Percontanti,
ut haberet; Morior, inquit, nec id af-
firmo fallaciter; Dei namq; Genitrix
ita mihi prædixit, sed nequaquam
sacris non procuratis. Quocirca
confessione & Eucharistiæ quampri-
mum danda opera Tum pater; Cras
fiet illud, fili: in præsentia conquies-
ce. Minime verò, inquit, cras enim
nullum mihi iam est. Nox erat in-
tempesta; aduocatur pater è Societ. Ie-
su: qui, ut postea narrauit, interioribus
stimulis, ut mutaretur, agitatus est.
Dum accedit, Bartholomeum trina
defectio exanimarat: sed ubi pedem
in languentis cubiculum P. Caspar Pe-
drosa intulit, reuixit ager; & que de
B. Virgine audiuisset, narrauit. Sub-
iunguntur post hæc de Confessione
totius vitæ facta, de sacra Eucharis-
tia percepta, de vltima inunctione;
de felici post sesqui horam obitu. Sed
duo præterea memoratu digna refe-
run-

runtur. *Quin & illud obseruatum est, inquit auctor, quendam ignotum, & in illis Medici Vergara adibus nunquam antea visum, constituendis rebus diligentem operam nauasse, altare composuisse, candelas ac cereos domi accendisse, obstupescensque domesticis, & dolore turbante nihil agentibus omnia valde prudenter ordinasse. Credibile est Tutelarem Angelum fuisse. Additur, eum habitum oris & formam demortui fuisse, vt nemo mortuum crederet, nisi qui immobilem adspexisset. Quid addi felicitatis ad talem mortem potest?*

VII. Nouo domi Nobilis adole- CIX.
 lescens subita febricula decessit. Hic CIX.
 ad vltimam luctam instructus, iussit
 canem nigerrimum scutica abigi, vt
 B. Virgo, quam aduentare cerne-
 bat, commodum ad se accessum ha-
 beret: quam etiam lecto iam adstan-
 tem manibus iunctis venerabun-
 dus alloquebatur: *O Virgo, ô MARIA,
 O patrona mea dulcissima, tuum ne
 desere tibi castimonia voto obstrictum,*

in hora mortis suscipe. dixit repetitisque frequenter IESV ac MARIÆ nominibus, cum ea ad superos abiit.

C13.

13CV.

VIII. Anicij Baro quidam fortitudinis militaris opinione & rebus gestis clarus, ab adolescentia Martyrij cupiditate flagrauit, & ea in inimicos semper fuit voluntate, vt paucis ante morbum diebus cuidam è familiaribus data occasione dixerit, se præceptum Apostoli de temperanda ira mordicus tenuisse: neq; vnquam solem super iracundiam suam occidisse. Hic in extremis Dæmonem sese importune ingerentem malaque, consilia suggerentem, ausus est iisdem verbis, quibus olim D. Martinus alloqui: *Quid adstas cruenta bestia? nihil in me, funeste, reperies.* Tum psalmo quinquagesimo alijsq; precibus recitatis solito serenior factus: *Ego, inquit, te video pulcherrima Virgo? ô verè benigna parens, quæ præsto semper es tuis in calamitate.* Nec plura post has voces, quam orationem: *In manus tuas, locutus, emisit animã,*

Dei.

Deiparam Virginem, vt credimus, præeuntem subsecutus.

IX. Terrentur subinde in vltima C10. 10
 lucta Sodales, vt manifestius patrone CXIV.
 suæ subsidium illis adfuisse constet.
 Id sequentia duo demonstrât. Viuere
 desijt Cameraci R. d. Dominus de
 Raufin Belloranus, quem Louanium
 per complures annos philosophiam
 publicè profitentem vidit, & abeun-
 tem Theologicâ etiam Laureâ dona-
 uit, quem deinde Cameracum Pœni-
 tentiarij dignitate præstantem, in
 pœnitentibus audiendis, iuuandis
 mirâ charitate cum vitæ etiam immi-
 nutione æstuantem, ac summis infi-
 misque percharum est admirata. Is in
 Virginis, cui erat addictissimus, Soda-
 litio omnes propemodum magistra-
 tus magnâ cum laude gesserat, vlti-
 mâ verò ægritudine, duabus prope
 horis priusquam vitâ excederet, cum
 inter multa à nostræ Societatis Sa-
 cerdote (à quo hæc excepta sunt.)
 moneretur, Virginem, quam sanus
 præcipuo cultu prosequutus esset ad

futuram periclitanti, & contra coniuratos hostes sumpturam arma, ac in extremâ causâ patrocinatorum: respondet ille, se in ea spes ultimas collocasse, atque hæc fatus interquiescit paululum: mox verò velut abreptus à sensibus in has horroris plenas voces erumpit: *Abyssum, Abyssum*: cumque voce illâ sensum motumque omnem amisisse videbatur, cum brevi sibi restitutus ex ingenti horrore factus securior: *Deus Bone* exclamat, *quæ sese nisi iam visa obicere, quam formidabilia, quam horrenda conspexi?* Verum B. V. MARIA opportunè perterritò mihi adfuit, suoque aduentu dissipauit vniuersa. Atque in his ferè vocibus optimâ salutis spe relictâ in Virginis patrocinio tutus ac ridens excessit.

CIO.
IOCX.

X. Horrorem quoque habet in consolationem desitum, quod sequitur. Constantiæ vixit Sodalis admodum Reuerendus & Nobilis vir Ioannes Fridericus à Neuchingen, Cathedralis Ecclesiæ Canonicus, is in

in letifero cubans morbo Sacramen-
tis iam comunitus adeo puram fru-
duit conseruare conscientiam, vt
cum nocte quadam leuiusculum ei
quiddam occurreret, eoque angere-
tur, nulla Sacerdotis copia circum-
stantibus forte qualem qualem culpā
aperiret. rogans, vt si voce sensuue,
forsitan deficeretur ipsi saltem con-
fessario suo indicatum irent & abso-
lutionem impetrarent. Attamen
cum dein grauibus tentamentorum
stimulis premeretur, & ex Diui Ber-
nardi consilio ad B. Virginis opem
confugeret, videt quidem ostento
diuino Matrem Dei Sacrosanctæ Tri-
adi supplicantem, veruntamen subi-
ratam, nec adeo suppetijs promptā.
quo viso immane quantum exterritus
ille turbatusque, rem cuidam So-
cietatis Sacerdoti anxius exponit, à
quo in spem meliorem erectus iube-
tur prius à Matre ad miserationem
propensa precibus fatiganda non
desistere quam voti fiat potens; ob-
sequitur ille: eadem visa identidem
repe-

repetita cernit. At Virginem non ut primo minitabundam, sed blando hilarioque vultu respicientem, ipsoque aspectu auxilia sua promittentem. visa non fuisse somnia claruit euentu; siquidem deinceps ut eidem patri retulit, ne minima quidem tentationis aura fuit afflatus, ac denique spei plenus animam optimæ Patronæ reddidit.

CIO IO
LXXXVI.
XI. Eodem loco alius inter ultimos dolores hymnos suaviter modulans noctem traduxit. Colonæ alius ridenti similis discessit, cum pridie Virginem cum Filio atque suo custode Angelo conspexisset, qui eum accerferent. Refert ex Bencio Veron. *Man. §. I.* Idem de Heiligenstädiensis Sodalitij Præfecto, de Gandensi Senatore, de Diuionensi quodam, de alijs digno lectu memorat. quædam huc attexere placuit: vnum superius memorare memini.

l. 2. c. 5.
§. 15.
CIO IO
XCVIII.
XII. Bisuntinus mox moriturus in has subinde voces erumpebat: *Non te offendam Domine, non te of-*
fen-

fendam: credo, credo; opitulare Virgo
 MARIA. IESV *bone miserere mei, ad-*
iuna me. & similes. Manu interim
 crucem vibrabat, vt facile ei cum ali-
 quo certamen esse conijceres. Tan-
 dem velut è magna contentione, ait
 auctor, respirans, ter *Victoria* ingemi-
 nat. Rogatur, quid tandem rei? quie-
 to respondet animo à se quosdam
 præeuntes videri, quos exoptaret &
 subsequi: Angelos, interrogatus, fuis-
 se dixit; ad quæ verba placidissimè
 obdormiuit in Domino. Duces bo-
 nos in morte! si modò viui sequi eos
 consueuerimus.

XIII. Viennensem scribit cum
 adstantium incredibili voluptate B.
 Virginem præsentem compellasse, il-
 lius sibi aduentum gratulatum, ocu-
 lisque in sublime defixis, magna vo-
 ce ac maiore, quàm pro viribus, in-
 diuinæ Matris laudem se effudisse:
 Et cum magnam partem carminis
Salve Regina percurrisset. subiunxis-
 se illa S. Elizabethæ, *Vnde sibi tantum*
bonum, vt ad se veniret Mater Do-
mini?

mini? multa que morientem talia dixisse; quæ Sodalitij meritò cuique desiderium iniicere potuerint.

XIV. Res multorum sermonibus celebrata est, quam de Dilingano quodam socio illustri familia oriundo idem commemorat. Sed ex ipsis fastis Dilinganorum iuuabit rem diligenter descriptam audire. Dilingæ molesta quædam lues dysentericæ conuictorum Collegium occupauit. laborarunt ea adolefcentes quinquaginta inter illos. Ioannes Bapt. à Prato Italus prognatione, stirpe nobilis puer, mirificos iam breui tempore fecerat in virtute progressus cum tentari eadem lue coepit. Enimvero virtus locum hic habuit elucescendi, patientia, modestia, pietas. nihil eum petere audisses, nullam parentum facere mentionem, nec eos de inuale tudine sua fieri velle certiores. Assistebant lectulo Germani duo fratres, vbertim afflentes hos ille si vis oculis ad omne virtutis studium præcipuè ad cultum, obseruantiamque

di.

diuinæ Matris est cohortatus ani-
 maduerso autem hisce verbis lachri-
 mas incitari fraternas, dextera appre-
 hensis: valete inquit fratres dulcissi-
 mi, proque me Deo supplicate. pro-
 cul habete fletum, luctum, lamenta.
 Morte bonorum est innocentium
 caelestes cum augentur, tum plures
 ad Deum patroni comparantur. Vos
 igitur fratres mei ponite mærorem,
 ac læti esse, equidem lætus, libensque
 supremum nunc vale mundo dico.
 Vix vnus morbi dies abierat, cum
 quasi præfagus mortis, sacra mysteria
 potiri postulauit, & rite potitus est.
 At secundum quietem subito aliquã-
 do exclamauit. O Pater quid vidi?
 aderat enim Societatis Sacerdos a-
 dolescenti à sacris confessionibus.
 Rogant Patri quid ergo vidisset. Re-
 spondit tabulam conspexi opere fa-
 brefactam elegantissimo, in qua ta-
 bula Beata Virgo nomen mihi meum
 plerorumque Sodalium aureis de-
 scriptum litteris ostendit spemque
 fecit certissimam me post breuem in
 flam-

flamma purgante moram inter Cæ-
 lites receptum iri. Hanc patronam
 meam, mi Pater, multis stipatam Vir-
 ginibus à me nunc discedentem se-
 qui est animus. Pertæsum est vitæ
 promissa beatitate; æterna me præ-
 stolantur. Age vero, subiicit Sacer-
 dos, si ita se res habet per ego te diui-
 næ Matris amorem rogo, vt vbi inter
 cælestes receptus fueris, morbo So-
 dales depopulanti finem à Deo im-
 petres. Recepit adolescens legatio-
 nem tam necessariam, & abiit vita.
 Mirum dictu ab eius excessu mali vis
 ita remisit, vt nemo postilla sit ab eo
 tentatus. Etiam illud mirum quod
 medentes adolescentis corpusculum
 intestino pure scatere ab eoque suf-
 focandum professi, mirati sunt oppi-
 do, nihil omnino terri odoris efflari:
 quin illico, postquam efflata est ani-
 ma lætus quidam ac floridus vigor
 faciem omnem cohonestauit, ipso
 cadauere animæ felicitatem haud
 obscure præ se ferente. Hæc ita gesta
 cum Sodalibus quoque Ingolstadt-
 ensi-

ensibus translegerentur, tantus est motus animorum factus, ut cōfestim Sodales quidam votum Deo perpetuandæ castitatis nuncuparent. Idem vouendi genus alium Sodalium ex morbo à medicis desperato asseruit, ac Sodalibus incolumem breui restituit, certam mortem feliciter propulsatam admiratis. Vnde & felicem obitum & quam ad impetrandum vim habeant Sodales perspicere licet.

XV. Illustrissimum est in hoc genere, quod à compluribus narratur. Eodem, de Henrico ab Heiden Canonico Treuerensi, adolescente & morum elegantia & nobilitate generis clarissimo. Hic cum septennium ipsum à prima pueritia ætatem in Collegio Germanico Romæ egisset; iamque suorum euocatione domum redire meditaretur, in febrim lethiferam incidit. Admonitus à Sacerdote de fatali die, ad S. Andreæ Apostoli corpus, quod Malphi colitur, pro valetudine peregrinationem vouet: de-
inde

inde certam pecuniam assignat, qua
 crux argentea D. Apollinari Colle-
 gij patrono, facienda; & palla altari
 parthenio obuelando, locaretur.
 Mox quasi in somnum prolapsus; at-
 que iterum experrectus aduocato
 conscientiae arbitro: O pater pater,
 inquit, *quæ vidi? Quenam, mi Henri-
 ce?* inquit ille. *Quæ nec oculis, inquit,
 nec auribus, nec sensu alio percipi pos-
 sunt.* Tum vrgentibus, eo vultu, quo
 solent è magno primum metu recre-
 ati: *Salus, inquit, mea, in angusto fuit.
 Actorum in me coram illo Tribunali
 magna copia visq; fuit. propè propius
 ab interitu ac condemnatione abfui:
 & trahi iam me ad supplicium credi-
 di. Adfuit verò opportune Misericor-
 dia Mater Diuig, tutelares Andreas
 & Apollinaris. & illa Quo vos istum?
 aut quid vobis cum illo, qui tot annos
 mihi in mea Congregatione seruiuit?
 Andreas peregrinationem obtendebat,
 quam ad tumulum instituere voverã.
 D. Apollinaris comitibus reliquis Col-
 legij nostri Patronis, crucem auream*
osten-

ostendebat, quam fieri mandaueram.
 His defensoribus res mea stetit; cum
 repente somno metuq; solutum me la-
 tor. Quarta post hora lætissimus
 mortalia hæc reliquit.

XVI. Alius è Sodalitate Loua-
 niensi ad annum vsque sexagesimum
 ætatis cælibem castamq; vitam ege-
 rat, rarus Virginis cultor. Qui cum
 morbo vrgente à morte iam nihil
 abesset: Benè habet, inquit, Sodales:
 quæ duo semper mihi fuere maxima
 vitæ præsidia, nunc sentio, quam ve-
 ra sint, quam solida morienti solatia,
 Vnum quod Sodalis Dominam ac
 Patronam meam obsequijs meis (vti-
 nam accuratioribus) coluerim: alte-
 rum quod pœnitentiæ & Eucharistiæ
 Sacramenta, diebus Dominicis om-
 nibus & Diuorum festis frequenta-
 rim. Denique fiduciæ plenus diem
 obiit, & ad æmulationem vitæ mor-
 tisque plurimos prouocauit.

XVII. Camberiensis morbo vi-
 ribus exhaustis, è lectulo nihilomi-
 nus se deiecit, vt Christo in sacra ho-
 stia

CIO.

IOCIIV.

CIO.

IOCV.

stia aduenienti supplicabundus accideret. Tum capite præ reuerentia nudo Virginem Beatam compellans: Tuus, O Virgo, inquit, sum; Tibi mancupio datus; serua tuum. Equidem salutem meam depositam crederem, nisi me tibi tradidissem. sub hæc Dæmon fauces obstringere velle cepit, ne in laudem Deiparæ plura disserteret. Sed ope eius IESVQUE nomine appellato, & ab hoste se exemit, & iterum iterumque cruce pectori admota, IESVQUE vocato è vita migravit.

CIO. IBC
IX.

XVIII. Mussipontanus collecta omni atque effusa vi naturæ, idem Sanctissimum IESV nomen inclamans extremum cum eo spiritum edidit. In quo conatu alius itidem Hildesij demortuus est Dilingæ Ioannes Scribonius piè morientium Sodalium

CIO. IO
LXXX.

exemplum fuit. Is anno priori intersodales receptus, ita in omni virtutum genere promouit, vt Christus Dominus ei se in specie puerili spectandum obijceret, gaudioque mirifico

fico perfusum relinqueret, infixæ pe-
 ctori suauitas ad virtutem intenden-
 dam accendit. Quapropter quem
 inuisere dignatus est Dei filius, & Ma-
 ter videre voluit, namque octo die-
 bus antequam expiraret, Regina Cæ-
 lorum obtulit ei sese mirabili luce
 circumfusa contuendam, imminen-
 tis obses beatitatis. Exhilaratus hac
 specie Ioannes, VII. Cal. Maias feli-
 cissimo exitu mortalia cum æternis
 commutauit.

XIX. Quærat quispiam qua ra- CICD.
 tione & ipse possit fortunato adeo fi- CICDVIII.
 ne vitam claudere? Bononiensis qui-
 dam ex eo Sodalitio, quod IESU &
 MARIÆ nuncupatur, docere pote-
 rit. Nam iste quodam die Sodalitatis
 moderatorem adiit, rogauitque vt si-
 bi peculiaribus à Deo stimulis inci-
 tato, consilium daret, ad insignem
 vitæ mutationem tentandam: *Ecquis
 enim, inquit, id nouit, an non repenti-
 no aliquo casu è vitæ statione mihi di-
 scedendum sit?* Veram eam esse diuini Quæ sit
 spiritus motionem indicabant la- optima

ratio bene moriendi.

crymæ, feruor, & verba ipsa, quibus illa dicebantur. Pater collaudata pia voluntate, hæc potissimum præscribit virtutis perfectæ adiumenta, ut maculas animi frequenter elueret & singulis festis diebus sacro epulo se reficeret. Pater ille monitis diligenter: Iamque mensis alterque mensis his officijs piè consumptus fuerat, cum die quodam festo incolumis domo exijt, rei diuinæ interfuit, simulque accubuit; de sacris perorantem audijt, Xenodochium inuisit, liberalem peregrinis stipem impertijt. Mox pransurus domum redijt. Sed ecce tibi conscensis scalis, ante ianuam concidit; sedet in ea, quæ prima occurrit sede, & inuocatione nominis IESV & MARIE animam Deo reddidit. Non potuit paratior abire. Qui à limine ac via non aberrat, is nec cœlo aberrat. Salutem certo reperit, quisquis in ea quærenda socordix locum non relinquit.

Conclusio operis.

XX. Atque hæc sunt, Sodales optimi, quæ de SODALE PARTHENIO
sue

siue instruendo, siue ornando scribenda esse duxi. Ex quibus ad extremum duo nobis prudenti ratiocinatione deducenda arbitror. Primum, Quàm beata Sodaliũ fortuna, quantaque animo æstimatio de Sodalitiorum institutione concipienda sit. Nam à Viris Sapientissimis ac Religiosissimis inuenta, Summorum Pontificum auctoritate corroborata, clarissimorum omnis generis atque ordinis hominum usu comprobata, favore Numinis ac Beatissimæ Patronæ nostræ præsidio defensa, cælestibusq; incrementis aucta, per totum orbem propagata, multis supra naturam rebus illustrata, in magnam omnino sui admirationem rapient, amoreque maximo succendent illos, qui res magnas sincerè æstimant: omnesque plurimum sibi gratulari debent, quòd in illud consortium sint admissi, cui benedixit Dominus, quod benigno oculo VIRGO MARIA semper adspicit ac tuetur; quod tot beneficijs abundat, tot pulcher-

*Vnde
magni
facienda
Sodalitas*

rimis virtutum omnium exemplis instructum est. Verè in nos dici potest, Sodales : *O fortunatos nimium, bona si sua norint Parthenios!*

Vnde alterum sequitur, vt omnino studio conatuq; annitamur tantum bonum conseruare, ne culpa nostra splendor illius infuscetur, aut obsolescat; & si quid detritum est, vt in veterem statum nitoremq; restitatur; Quod cum toto hoc opusculo sapius admonuerim, longiore oratione supersedere possem. Quanquam de ea re, quam DEVS ac DEI PARA tantifacit, satis dici nihil potest. Illud tamen præ oculis ante omnia haberi velim Sodales non sibi solis, sed alijs quoque natos fuisse, vt suis exemplis ad virtutem omnes allicerent ac promouerent. Vnde initio huius operis Sodalem speculum quoddam esse dixi, quod D. Virginis mores in se reciperet, & alijs repræsenteret. Videte dignitatem vestram, Sodales, imago quædam diuina, speculum iustitiæ, norma quædam rectè viuendi, simulacrum

lacrum B. Virginis quoddam speci-
 menque virtutum illius estis. Magna
 omnino dignitas, & præ qua nullas
 ego auorum ac quorumuis maiorum
 mihi imagines optem. Sed simul vi-
 dete, quanta vobis necessitas optimæ
 vitæ sit imposita. Speculum estis, po-
 litos esse terfosque vos oportet; mo-
 rum asperitas atque inæqualitas pro-
 cul absint, placidi, suaues, mites De-
 um optimum planissimè referunt.
 Volo Sodalem constantem, solidæque
 virtutis. nam qui interruptim boni
 sunt; aut qui externam tantum com-
 positionem sectantur, illi mihi a-
 quam aut iridem repræsentant. Nam
 sicut aqua motu aliquo ventõe a-
 gitata concisas obiecti partes refert,
 monstrumque potius hominis tor-
 tuosum repræsentat, quam homi-
 nem: & Iris ob partium inæqualita-
 tem colorem aliquem blandum o-
 culis, nõ solem, cuius alioqui imago
 est, obtutui nostro obijcit. Ita exter-
 na tantum species virtutis, splendo-
 ris aliquid habet, Deum tamen aut

Deiparam integrè non refert. Sic mobiles & quavis seu animi perturbatione seu aliorum impulsu à recta semita, quam insistere cæperunt, digressi deartuatum quiddam virtutis simulacrum ostentant. Opacum speculum esse oportere aiunt, ne formæ transuolent & ad oculos nostros nō reflectantur. Memorant stultum quendam per vitrum diaphanum lunam aspexisse; raturūque eam vultus sui imaginem mirè sibi gratulatum fuisse, quod vultu tam insigni miscantiūque foret. Quam multi falso speculo bona propria iactitant! cum in eis occulendis laborare deberent. Quanto melius id speculum fuit, de quo Pausanias in Arcadicis, quod intuenti nunquam formam propriam sed Deorum tantum signa & Iouis solium ostentabat. Ita Sodalis ille optimus est, qui cum plurima laude dignissima gesserit, laudem suam non requirat; sed Deum alijs ostendere, vti munus suum ita laudem quoque existimet. Verum quoque
specu-

speculum esse volo, non monstrificum, qualia in templo Smyrnæ Plinius dicata memorat. Sunt aliqua quæ os contemplantis mirè in arctum adductum, immani vero hiatu in altum adducerent: alia, quæ labra compressa sine modo vtrinque in latera diducerent: alia, quæ nasum simum & strumosum referrent; alia verò, quæ præacutum & enormiter prominentem: apage hæc specula. Quicumque Sodalem intuetur, non ille pavonem aut suem immundam, aut canem aut asinum videre se credat; sed modestiæ, castitatis, alacritatis, amoris divini specimen pulcherrimum. Deus bone auerte, ne Sodales vnquam offensionem scandaloque sint. Nihil est monstro similis, quam Sodalis sceleratus: alij potius Sodale conspecto vitia sua agnoscant atque vt in speculo Socratico, discant odisse libidines, helluationes, blasphemias, & quicquid hominem fædat. Quid multis? Videte dignitatem vestram Sodales, speculum estis B. Virginis.

Sic
ur-
ecta
di-
utis
pe-
mæ
nō
m
lu-
tus
m
ni-
llo
um
ent.
de
in-
am
uis
le
ide
m
en.
m
e,
cu-

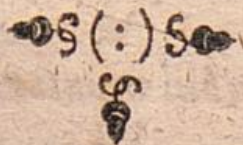
Qui vos posthac intuebuntur, existimabunt sibi imagines *MARIÆ* Virginis esse propositas. Illa Virgo erat, ait *S. Ambrosius*, non solum corpore sed etiam mente : corde humilis, verbis grauis, animo prudens, loquendi parcior, nullum lædere, omnibus benè velle, maioribus assurgere, æqualibus non inuidere, iactantiam fugere, rationem sequi & amare. Nihil in oculis toruum, nihil in verbis procax, nihil in actu inuerecundum: non gestus fractior, non incessus solutior, non vox petulantior, vt ipsa corporis species simulacrum fuerit, mentis, figura probitatis. Hoc est, Sodales, archetypon vestrum, hoc exprimere, hoc intuentibus ostendere debetis, non dico si honorem sed si nomen Sodalis id est *Mariani* imitatoris retinere vultis. Non pigeat laboris, non difficultas absterreat, si volueritis Deo dante *Virgine* patrocinate, aliorum optimis exemplis instigantibus, pulcherrimam hanc imaginem absoluetis.

Tu

BEATA MORS SOD. 607

Tv verò Magne DEVS & tv Mag-
na Dei Parens habe Tibi quicquid
hoc libelli est, qualecunque, Ve-
stro honori scriptum. Semen hoc es-
se volui, quod in Sodalium animos
illapsum in vberem segetem excres-
ceret: sed volui tantum, quod super-
est, vires excedit meas. Tibi propri-
um est, ô Patrona VIRGO rigare fo-
uereque plantas: Tuum est, OPTIME
DEVS, incrementum dare. Vobis cre-
scant Sodales, vestro honori serui-
ant, vobis olim BONIS vnicè
optimis in æuum omne
perfruantur.

DEO DEIPARÆQUE GLORIA.

Cc 5 IN-